

Hoe christenen verdwijnen uit het Beloofde Land

Met Pasen gedenken we de uittocht van Gods volk uit Egypte naar Kanaän, het 'land van melk en honing', waar vandaag echter voornamelijk bloed vloeit. Almaar meer christenen laten het Midden-Oosten achter zich. Weg van oorlog, achterstelling en islamitisch integrisme lokt het Westen als het nieuwe Beloofde Land. Verdwijnt straks elk spoor van christelijk leven uit de bakermat van ons geloof?

Lieve Wouters

Kruis erover

DE TOESTAND is schrijnend en alarmerend, zegt Christian Cannuyer, professor aan de theologische faculteit van de universiteit van Rijsel en directeur van tijdschrift *Werk voor het Oosten*. Hoewel de christenen in het Midden-Oosten in absolute cijfers vandaag talrijker zijn dan een eeuw geleden, is hun percentage ten opzichte van het geheel van de bevolking drastisch gedaald, namelijk van tien procent in 1900 tot minder dan zes procent vandaag. Oorzaak is niet enkel de emigratie, maar ook het lager geboortecijfer bij christenen dan bij moslims. Speelden ze de voorbije eeuw een belangrijke rol in de laïcisering en modernisering van de samenleving, vandaag worden ze haast overal gediscrimineerd en zien ze geen toekomst.

IRAK • Wanneer we dit schrijven, is in Mosul net de 67-jarige Chaldeeus-katholieke aartsbisschop Paulos Faraj Rahho ontvoerd. Zijn lijfwacht en chauffeur werden gedood. De daders maakten zich nog niet bekend. Zijn het

ordinaire bandieten, dan wordt de kerkleider wellicht in ruil voor grof geld weer vrijgelaten. Maar gaat het om religieuze fanatici, dan zien de gelovigen, zelfs na het betalen van een dwangsom, hun aartsbisschop nooit levend terug.

„Het is dagelijkse kost voor de christelijke gemeenschap in Irak. Omdat men de Amerikaanse soldaten niet kan treffen, valt men de christenen aan”, legt Cannuyer uit. Geen wonder dan ook dat de meesten het land al zijn ontvlucht, naar Syrië, Jordanië, of naar Kirkuk in Iraaks Koerdistan. Vóór de val van Saddam leefden nog 800.000 christenen in het Tweestromenland, waar zich volgens de overlevering het aards paradijs bevond. Vandaag is hun aantal gehalveerd. En het blijft krimpen.

Enig lichtpunt: Iraaks Koerdistan voert een actieve welkomstpolitiek voor de christenen. Het valt te verwachten dat de regio zich binnenkort autonoom verklaart en nu wil ze alvast een wit voetje halen bij de internationale gemeenschap. Toch is nog niet alle hoop gevlogen. Mgr. Sleiman, Latijnse aartsbisschop van Bagdad, zegt dat christenen er „cultureel op zijn voorbereid om Irak een nieuw politiek elan te geven en een nieuwe laïciteit, gevestigd op gemeenschappelijke waarden en op het algemeen welzijn”.

ISRAEL EN DE PALESTIJNSE AUTORITEIT • In het Heilig Land is het vredesproces geparkeerd in een doodlopend straatje. Bij de recente aanval van Israël in Gaza, een vergeldingsactie na een raketaanval door Hamas waarbij één dode viel, kwamen ruim honderd burgers om het leven. De Palestijnen vechten ook onderling een strijd uit. Die gaat tussen het extremistische Hamas dat de parlementsverkiezingen in 2006 won, en het meer gematigde Fatah, de partij van president Mahmoed Abbas.

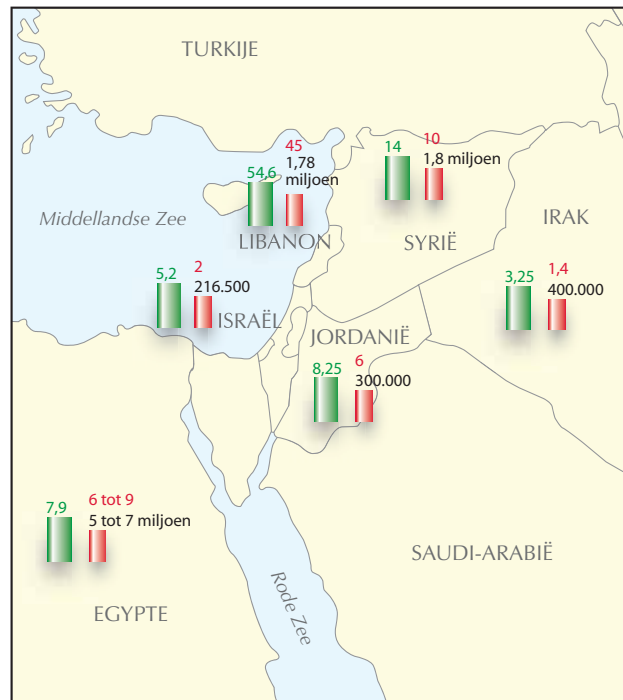
„Wij staan als christenen niet tegenover de moslims”, zegt Latijns patriarch van Jeruzalem Michel Sabbah. „We staan beiden tegenover het extremisme dat overal veld wint in de islam. De echte

oorzaak van het islamisme is de corruptie van de Arabische politieke elite en het economisch onevenwicht.” Omdat Hamas het bestaansrecht van Israël weigert te erkennen, is elk gesprek bij voorbaat tot mislukken gedoemd. De Palestijnse gebieden, met name de Gazastrook, zijn een soort openluchtgevangenis geworden. De oproep van de Verenigde Staten tot beide partijen om nog dit jaar vrede te sluiten, klinkt wel erg cynisch. Wie heeft de sleutel voor de oplossing van dit vastgeroeste conflict, dat maar brandstof blijft leveren voor vuurhaarden in heel het Midden-Oosten?

JORDANIË • Hoewel de christenen er in Jordanië veruit het best aan toe zijn, slinkt ook hier hun aantal ten opzichte van de islamitische meerderheid. Momenteel zijn ze met ongeveer 300.000 en maken ze zes procent uit van de totale bevolking.

EGYPTE • Vorige eeuw streden christenen (Kopten) en moslims zij aan zij voor de onafhankelijkheid, vandaag staat de samenhangigheid zwaar onder druk door het islamitisch fundamentalisme. Om te kunnen huwen met een moslim, of om op te klimmen op de sociale ladder, zien christenen zich genoodzaakt zich te bekeren tot de islam. Met de regelmaat van de klok vinden aanslagen plaats op kerkgebouwen en worden christenen slachtoffer van geweld.

LIBANON • Na de burgeroorlog (1975-1989), die het samenleven van diverse bevolkingsgroepen erg ontwrichtte, keerde de vrede terug in Libanon. De grondwet bepaalt dat alle etnisch-religieuze groepen naar verhouding vertegenwoordigd zijn in de regering. De president is een christen, net als de opperbevelhebber van het leger. De premier is een soennitische moslim en de parlementsvoorzitter een sjiïet. Maar sinds de moord op oud-premier Rafik Hariri in 2005 staat het land weer in rep en roer. Buurland Syrië wordt verweten achter de aanslag te zit-

Iraakse soldaten bewaken een kerk in Bagdad. © Reporters

ten en het islamisme aan te waken via steun aan Hezbollah. Vandaag vormen de christenen niet langer de meerderheid in Libanon. De vorming van een stabiele regering wordt problematisch.

SYRIË • In het verleden klokte de christelijke aanwezigheid af op zo'n tien procent, met een grotere concentratie in de steden. Ook hier raakt het vreedzame samenleven tussen christenen en moslims verstoord. „Ondanks alles heeft een christen vandaag in Syrië dezelfde rechten als een moslim”, getuigt Jean Clément Jeanbart, de Grieks-melkitische aartsbisschop van Aleppo. „We kunnen doorstoten tot de hoogste machtsregioenen van het land. De Kerk wordt beschermd zoals de Moskee en de eredienssten op gelijke wijze behandeld. Toch merken we steeds meer uitingen van integrisme. Meestal gaat het om individuele fanatici.”

De kerkleider is van oordeel dat de onvrede van voorbijgaande aard is, want „naast het groeiend fundamentalisme, zijn er evenzeer anderen die almaar meer openstaan voor dialoog. Nooit in de geschiedenis van de Syrische Kerk waren er meer gesprekken tussen moslims en christenen en goede relaties tussen hun religieuze leiders dan vandaag”. Toch trekken christenen in grote getale weg uit Syrië. Dat komt volgens de aartsbisschop door „het beangstigende spookbeeld van een oorlog dat men ons nu en dan voorhoudt, het moslimfundamentalisme dat angst inboezemt en de aantrekkingskracht van de westerse economische welvaart die men dagelijks op tv ziet”.

De vzw Werk voor het Oosten steunt de Kerk in het Midden-Oosten. Met het gelijknamige driemaandelijkse tijdschrift wil ze bijdragen tot een betere kennis van hun situatie bij ons. Zie ook www.orient-oosten.org/nl.

Advertentie

LAUWERS

We reizen verder dan je denkt

IJsland	8d - hp	€ 2.349
New York & Washington	8d - hp	€ 2.199
Kreta	8d - hp	va € 820
Malta	8d - vp	va € 999
China	11d - vp	€ 1.830
Brazilië	12d - hp	€ 2.390
Bali	13d - hp	va € 1.699
Mexico	14d - hp	€ 1.990
Vietnam	14d - vp	€ 2.799
Zuid-Afrika	15d - vp	€ 2.999
Zuidwest USA	15d - hp	€ 2.999

Nederlandstalige begeleiding vanuit België!

GRATIS BROCHURES

070/35.08.18

www.lauwers.be